

TÜRK DEVLETLERİ TEŞKİLATI OLAĞANÜSTÜ ZİRVESİ ANKARA BİLDİRİSİ

Türk Devletleri Teşkilatı (bundan böyle TDT olarak anılacaktır) Olağanüstü Zirvesi, Azerbaycan Cumhuriyeti'nin girişimiyle, 16 Mart 2023 tarihinde Ankara'da "Afet-Acil Durum Yönetimi ve İnsani Yardım" temasıyla düzenlenmiştir.

Toplantıya Türkiye Cumhuriyeti Cumhurbaşkanı Ekselansları Recep Tayyip Erdoğan ev sahipliği yapmış, Azerbaycan Cumhuriyeti Cumhurbaşkanı Ekselansları İlham Aliyev, Kazakistan Cumhuriyeti Cumhurbaşkanı Ekselansları Kasım-Jomart Tokayev, Kırgız Cumhuriyeti Cumhurbaşkanı Ekselansları Sadır Japarov, Özbekistan Cumhuriyeti Cumhurbaşkanı Ekselansları Şevket Mirziyoyev, Türkmen Halkının Millî Lideri ve Türkmenistan Halk Maslahatı Başkanı Ekselansları Gurbangulu Berdimuhamedov, Macaristan Başbakanı Ekselansları Viktor Orbán, Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti Cumhurbaşkanı Ekselansları Ersin Tatar ve TDT Genel Sekreteri Sayın Kubanıçbek Ömüraliyev katılım sağlamıştır.

TDT Devlet Başkanları,

6 Şubat 2023'te Türkiye'nin güneydoğu bölgesinde binlerce kişinin hayatına mal olan, binlerce kişinin yaralanmasına ve ağır bir tahribata yol açan, iki yıkıcı deprem sebebiyle kardeş Türk halkına en derin taziyelerini yineleyerek;

Depremlerden ağır şekilde etkilenen bölgelere derhâl yardım eli uzatmaları sebebiyle Üye ve Gözlemci Devletlerin halklarına, ayrıca diğer ülkelere ve uluslararası kuruluşlara/platformlara şükranlarını ifade ederek;

Türkiye'deki yıkıcı depremleri müteakiben, TDT Üye ve Gözlemci Devletlerinin ivedi müdahalesini ve arama kurtarma ekiplerinin hızlı bir şekilde konuşlandırılmasını takdir ederek;

Birleşmiş Milletler (BM) tarafından Türkiye için Deprem Acil Yardım Çağrısı yapılmasını ve Avrupa Birliği (AB) Komisyonu ile İsveç AB Konseyi Başkanlığı tarafından Türkiye ve Suriye'ye küresel desteği seferber etmek üzere ortaklaşa düzenlenecek bir Uluslararası Bağış Konferansının duyurulmasını memnuniyetle karşılayarak;

Afetler karşısında arama kurtarma ekiplerinin hızlı konuşlandırılmasının yanı sıra insani yardımın süratle ulaştırılmasının önemini vurgulayarak;

“Türk Dünyası 2040 Vizyonu” doğrultusunda TDT bölgesinde ve dünya genelinde doğal afetlerin önlenmesi, bunlara müdahale edilmesi ve üstesinden gelinmesi için ikili ve çok taraflı iş birliği ve koordinasyonun gerekliliğini vurgulayarak;

2021 TDT 8. Zirvesi Bildirisi’nin 51. fıkrası doğrultusunda 21 Aralık 2022 tarihinde Ankara’da AFAD’da gerçekleştirilen TDT Afet ve Acil Durum Yönetimi Bakanlar Toplantısı’nın Sivil Koruma Mekanizması kurulmasına ilişkin sonuçlarını memnuniyetle karşılayarak;

TDT 8. Zirve Bildirisi’nde uygun bulunduğu üzere ilgili Bakanlıklarına yeşil teknolojiler ve akıllı şehirler konusunda iş birliği başlatma talimatı verme kararlarını hatırlatarak;

Türk Devletlerinin, “Türk Dünyası 2040 Vizyonu”nda belirtilen vizyon ve hedeflerin gerçekleştirilmesinde kaydettikleri üstün siyasi, ekonomik ve sosyokültürel ilerlemeyi takdirle karşılayarak;

TDT’nin, Türk Dünyası’nın değerlerini ve menfaatlerini teşvik etmeye yönelik faaliyetlerini destekleme taahhütlerini teyit ederek;

Ticaret, ulaştırma, yatırım, turizm, bölgesel bağlantı ve stratejik insan kaynakları yönetimi alanlarında Türk Dünyası’nın iş birliği ve koordinasyonunun derinleştirilmesi ve güçlendirilmesinde TDT’nin giderek artan merkezi rolünü vurgulayarak;

Bölgesel ve uluslararası alanlarda iş birliklerini ilerletmek için tüm imkânları araştırmayı taahhüt ederek;

11 Kasım 2022 tarihinde düzenlenen ve TDT’nin dönüşümünde ve Türk Dünyası’nın daha da bütünleşmesinde bir başka dönüm noktası olan tarihî Semerkant Zirvesi’nin başarılı bir şekilde düzenlenmesinden ötürü Özbekistan Cumhuriyeti’nin Dönem Başkanlığını takdir ederek ve Dönem Başkanının, TDT Üye ve Gözlemci Devletleri halklarının barış, istikrar, güvenlik ve refahını sağlamanın yanı sıra dayanışmayı güçlendirmeyi amaçlayan faaliyetlerini destekleme kararlılıklarının altını çizerek;

Cumhuriyetin kuruluşunun yüzüncü ve Türk Hariciyesinin temellerinin atılmasının beş yüzüncü yıl dönümü münasebetiyle Türkiye Cumhuriyeti’ni kutlayarak;

Nevruz ve mübarek Ramazan ayı vesilesiyle tüm Üye ve Gözlemci Devletlerin halklarının esenliği ve refahı için en içten dileklerini ifade ederek;

Bazı ülkelerde Müslümanların kutsal değerlerine karşı son zamanlarda işlenen nefret suçlarından endişe duyarak ve bu bağlamda, farklı inanç ve kültürlere sahip insanlar arasında barış içinde bir arada yaşama, diyalog ve uyumun sürdürülebilmesi için farklı kültürler arasında karşılıklı saygının hayati önemini vurgulayarak:

1. Depremlerin ardından toparlanma ve yeniden inşa çabalarında Türkiye Cumhuriyeti Halkı ve Hükûmeti ile dayanışma içinde olduklarını ifade ettiklerini;
2. Üye ve Gözlemci Devletlerin yanı sıra tüm dünyadan diğer ülkeler ve uluslararası teşkilatlar/platformlar tarafından görevlendirilen acil müdahale ekipleri tarafından afeti müteakip yürütülen özverili arama ve kurtarma operasyonlarını takdirle karşıladıklarını ve aralıksız çabalarıyla çok sayıda hayat kurtaran ekiplere şükranlarını sunduklarını;
3. TDT Üye ve Gözlemci Devletlerinin ulusal tıbbi kurtarma ekipleri arasında iş birliğini güçlendirmeye ve ortak kapasite geliştirme faaliyetlerinde bulunmaya hazır olduklarını ifade ettiklerini;
4. Depremden etkilenenlere ihtiyaç duyulması hâlinde ve duyulduğu zamanda insani yardım sağlamaya devam etmeye hazır olduklarını yinelediklerini;
5. AB Komisyonu ve İsveç Konsey Başkanlığı tarafından 20 Mart 2023 tarihinde Brüksel'de ortaklaşa düzenlenmesi planlanan Uluslararası Bağışçılar Konferansı'na üyelerini katılmaya teşvik ettiklerini;
6. Meydana gelebilecek olası afet ve acil durumlarda ihtiyaçların etkili, eşgüdümlü ve zamanında karşılanması amacıyla TDT'nin ulusal afet yönetim makamları arasındaki iş birliğinin güçlendirilmesi konusunda mutabık kaldıklarını ve bu bağlamda ilgili makamlara Kazakistan Cumhuriyeti'nin Türkistan şehrinde düzenlenecek olan TDT 10. Zirvesi'ne kadar "Türk Devletleri Teşkilatı Sivil Koruma Mekanizmasının Kurulmasına İlişkin Anlaşma"nın imzalanması talimatı verdiklerini;

7. Afet sonrası ihtiyaç değerlendirmesinin, etkilenen bölgelerin toparlanması ve yeniden inşası süreci boyunca Türkiye'ye desteğini sürdürmede uluslararası toplum için iyi bir referans noktası oluşturacağını kaydettiklerini; bu çabaların Daha İyi Bir Dünyayı Yeniden İnşa Et ve Enerji Verimliliği ilkelerine dayandırılması arzusunun/kararlılığını memnuniyetle karşıladıklarını; Türk Dünyası'nda daha dirençli, sürdürülebilir ve yeşil kalkınmanın önemini vurguladıklarını ve akıllı şehirlerin kamu mallarının yeniden canlandırılmasındaki özel rolünü kabul ettiklerini;
8. Gözlemci Devletlerin TDT faaliyetlerine aktif katılımını takdir ettiklerini ve KKTC'nin TDT Olağanüstü Zirvesi'ne katılımını not aldıklarını;
9. TDT Üye Devletlerinin ekonomik potansiyelini harekete geçirmeyi ve aralarındaki ticari ve ekonomik iş birliğini güçlendirmeyi amaçlayan "Türk Yatırım Fonu Kuruluş Anlaşması"nın imzalanmasını memnuniyetle karşıladıklarını;
10. Kazakistan, Türkmenistan ve Türkiye'de yaklaşan genel seçimler ve Cumhurbaşkanlığı seçimleri ile Özbekistan'daki referandumun başarılı bir şekilde sonuçlanacağı yönündeki kanaatlerini bir kez daha teyit ettiklerini;
11. Türkiye Cumhuriyeti Cumhurbaşkanı Sayın Recep Tayyip Erdoğan'a, Türk Dünyası'nın birlik ve beraberliğine, güvenlik ve refahına sağladıkları güçlü ve kalıcı katkılar ile TDT'nin birlik ruhunun pekiştirilmesindeki dirayetli liderliği dolayısıyla şükranlarını sunduklarını ve önümüzdeki seçimlerde başarılar dilediklerini;
12. UNESCO tarafından bir "Dünya Türk Dili Günü" ilan edilmesine yönelik tam taahhütlerini yeniden teyit ettiklerini;
13. Kutsal Kitabımız Kur'an-ı Kerim'e yönelik olarak son zamanlarda işlenen ve tüm Müslümanları rencide eden ve gelecekte yeni ırkçı, yabancı düşmanlığı ve İslam düşmanlığı içeren provokasyon ve saldırılara zemin hazırlayabilecek nefret suçlarını en güçlü ifadelerle kınadıklarını;
14. Azerbaycan Cumhuriyeti'nin Tahran Büyükelçiliğine karşı ölümcül silahlı saldırıyı kınadıklarını ve sorumluların adalet önüne çıkarılması için hızlı ve kapsamlı bir soruşturma yapılması çağrısında bulduklarını;

15. TDT Sekretaryası'nın faaliyetlerinde elde edilen önemli başarıları takdirle karşıladıklarını ve tüm Üyeler tarafından verilen ve Üyelerce kabul edilen belgelerde yer alan görevleri yerine getirmesi için Sekretarya'nın kapasitesinin daha da güçlendirilmesi yönündeki kararlılıklarını yinelediklerini;

16. Ayrıca, TDT Üye Devletlerinin Dışişleri Bakanlıkları ve diğer ilgili kurumlarına, TDT'nin mutasavver 10. Zirvesi için hazırlıkların hızlandırılması talimatını vermeyi kabul ettiklerini

beyan etmişlerdir.

Kazakistan, Ekim 2023'te Kazakistan Cumhuriyeti'nin Türkistan şehrinde yapılacak 10. TDT Zirvesi'ne ev sahipliği yapmaya hazır olduğunu bir kez daha teyit etmiştir.

TDT Devlet Başkanları, TDT Ankara Olağanüstü Zirvesi müzakerelerinin başarılı bir şekilde sonuçlanmasını sağlayan Türkiye Cumhuriyeti Cumhurbaşkanı Sayın Recep Tayyip Erdoğan'a derin şükranlarını sunmuş ve Türk Hükûmeti ve Halkının içten misafirperverliğini takdirle karşılamışlardır.

TDT Genel Sekreteri, bu Bildiri'de öngörülen karşılıklı eylem ve ortak çabaların eşgüdümünü sağlamakla görevlendirilmiştir.

16 Mart 2023 tarihinde Ankara'da Azerbaycanca, Kazakça, Kırgızca, Türkçe ve Özbekçe olarak imzalanmıştır.

Azerbaycan Cumhuriyeti Cumhurbaşkanı

İlham Aliyev

Kazakistan Cumhuriyeti Cumhurbaşkanı

Kasım-Jomart Tokayev

Kırgız Cumhuriyeti Cumhurbaşkanı

Sadır Japarov

Türkiye Cumhuriyeti Cumhurbaşkanı

Recep Tayyip Erdoğan

Özbekistan Cumhuriyeti Cumhurbaşkanı

Şevket Mirziyoyev